

Juryrapport

De Martinus Nijhoffprijs zal dit jaar voor het eerst worden uitgereikt aan een vertaalster die Nederlandstalige literatuur in het Deens vertaalt, Birthe Lundsgaard (Kopenhagen, 1948). Tot 2003 verschenen haar vertalingen onder het pseudoniem Tim Kane.

De laureaat heeft een brede literaire en culturele belangstelling en gaat geen enkele uitdaging uit de weg. Zij vertaalde niet alleen romans van gevestigde Nederlandstalige schrijvers zoals Kader Abdolah, J. Bernlef, Hugo Claus, Adriaan van Dis, Margriet de Moor, Harry Mulisch, Cees Nooteboom en Thomas Rosenboom, maar verdiepte zich ook in het dagboek van Etty Hillesum, in werk van nieuwe auteurs zoals Gerbrand Bakker, en van jeugdboekenauteurs zoals Tonke Dragt, Jan de Zanger, Joke van Leeuwen en Guus Kuijer.

Wie het werk van Birthe Lundsgaard leest en vergelijkt met het Nederlands, wordt getroffen door de uitstekende cultuurhistorische kennis die deze Deense heeft van zowel Nederland als Vlaanderen. Daarnaast beschikt zij over een zeer omvangrijke woordenschat en een raffijn literair gevoel voor het contemporaine Deens. Of het nu gaat om het (geconstrueerde) Vlaams van Claus, om spreektaal, archaisch (negentiende-eeuws) taalgebruik, lange meanderende zinnen, technische termen uit de scheepsbouw, de wereld van de tango of de veenkoloniën, ironie en impliciete verwijzingen, of woordgrappen over het Vlaams en het Frans, de vertaalster vindt altijd een oplossing. Zelfs sarrende nuances vinden hun weg naar het Deens en bij het vertalen van heel alledaagse woorden durft Lundsgaard soms te kiezen voor minder voor de hand liggende alternatieven die bij nader inzien goed aansluiten bij de algemene grondtoon van het werk dat zij vertaalt. De vertaalster richt zich consciëntieus op de algehele sfeer en toon van de tekst en weet met haar goed lopende uitgebalanceerde zinnen de Deense lezer mee te voeren in de imaginaire werelden van haar auteurs. Een andere grote kwaliteit van deze vertaalster is dat zij zich steeds dienstbaar blijft opstellen en er nooit voor kiest om complexe vertaalproblemen te verdoezelen. Haar taalvirtuositeit, inlevingsvermogen en creativiteit zijn in de Deense pers niet onopgemerkt gebleven. Omdat Birthe Lundsgaard Deense lezers al bijna dertig jaar lang op een bewonderenswaardige manier laat kennismaken met belangrijke auteurs uit het Nederlandse taalgebied, heeft de jury besloten het bestuur van het Prins Bernhard Cultuurfonds aan te bevelen haar de Martinus Nijhoffprijs 2008 toe te kennen.

De jury:

Harm-Jan van Dam,

Ria van Hengel,

Ton Hoenselaars,

Ronald de Rooij,

Désirée Schyns (voorzitter),

Willem Weststeijn